

Aristo

- MÖ 384 – 322
- Selânîk yakınlarında stagera kasabasında dünyaya geldi.
- Babası Nikolos Makedonya kraliyet ailesinin doktoru ve aile dostudur.
- Aristo'nun ataları arasında birçok hekimler vardır.
- Aristo'nun ailesinin Hekim oluşu onun gözlemci ve deneyci düşünce yapısında çok etkili olmuştur.
- Aristo 17 yaşında iken döneminin ünlü Filozofu olan eflatunun yani Plato'nun akademisine girmiş ve hocasının ölümüne kadar 20 sene onun talebesi olarak yaşamıştır.
- Aristo Makedonya kralı Büyük İskender'in hocasıdır ona 3 yıl boyunca özel hocalık yapmıştır ve büyük İskender'in yetişmesinde önemli bir katkısı vardır.
- Büyük İskender Asya seferine çıkınca Aristo da Atina'ya dönüp kendi okulunu kurdu.
- Aristo Kendi okulunda 13 yıl boyunca hocalık yaptı. Aristo kendine ait önemli eserlerini bu hocalık yaptığı dönemde bir araya getirmiştir.
- Aristo'ya atfedilen çok sayıda Eser vardır onun eserleri arasında en ünlüleri metafizik ve etica Nicomachea adlı eserleridir.
- Aristo'nun felsefesi bütün Batı düşünce geleneğini derinden etkilemiştir Aristo Atina'da bir yabancı olarak bulunduğu için bilhassa Atina ile Makedonya arasındaki siyasi gelişmelerden etkilenmiş ve hayatının sonuna doğru atina'dan ayrılmak zorunda kalmıştır
- Aristo hem bir filozof hem de bir tabiat bilimcisidir.
- Mantık biliminin kurucusudur.
- Biyoloji ilminin de temelini atmıştır.
- İlk felsefe tarihçisidir.
- Ona göre mantık bilimi felsefenin aleti ve diğer birimlerin de Temel dayanağıdır.
- Aristo mantığının 3 temel ilkesi şudur:
 - **Özdeşlik, Çelişmezlik, Ve 3. Halin İmkansızlığı İlkesi.**
 - ⇒ **Ariston mantığının özdeşlik ilkesi şöyle açıklanabilir bir şey kendisi ile aynıdır**
Örneğin $a = a$ ifadesi bu duruma işaret eder.

- ⇒ Aristo mantığının çelişmezlik ilkesi ise şöyledir bir şey aynı şartlar altında aynı anda hem kendisi hem de kendisinden başka bir şey olamaz.
- ⇒ Ariston mantığının 3. halin imkansızlığı ilkesi ise şöyledir bir şey ya kendisidir ya da kendisinden başka bir şeydir üçüncü bir ihtimal yoktur.

- Aristo'ya göre bilgi Ancak daha önce var olan başka bir Bilgiden doğar bilmek demek bir şeyin nedenini bilmek ve neden başka türlü olamayacağını bilmek demektir.
- Aristo'nun bilgi kuramındaki en önemli ilkelerden biri de ereksellik yani teleoloji prensibidir Yani bir şeyin gayesinin ne olduğunu bilmek bilginin en önemli bir unsurudur.
- Platon ve Sokrates'in ruhu ölümsüz olarak gören düşüncelerine karşı Aristo'da ruhu bedene hayat veren bir form olarak tasvir eder ve bedenin ölümü ile birlikte Ruhun da ortadan kalktığını düşünür.
- Aristo'ya göre insanın en ayırt edici en belirgin vasıflarından biri de sosyal bir varlık olmasıdır.
- Aristo'ya göre en ideal toplumsal varlık şehirde kendini bulmuştur yani şehir en ideal toplumsal örgütlenme biçimidir.
- Aristo'ya göre başarılı bir insan topluluğu şehir düzeni içinde yaşamalıdır.
- Aristo'nun ideal şehir düzeninde daha olgun daha başarılı bir veya birkaç kişinin (monarşi veya Aristokrasi) yönetimi elinde bulundurması Aristoteles'e göre Adil olacaktır.
- Aristo'nun sanat anlayışında sanat mimesis yoluyla doğayı taklit eder ve izleyenler sağlıklı bir biçimde duygulanma ve arınma Yaşar.
- Aristo'ya göre sanat bilgilenme ve öğrenme biçimidir.
- Aristo'ya göre akla sahip olan insan, Tanrı'ya en çok benzeyen ve en yakın olan insandır.
- Hayvanlarda bulunmayan logos"a sahip olan tek varlık insandır.
- Aristo'ya göre insanın en önemli yeteneği akla sahip olmasıdır.
- Aristo'ya göre ahlakta esas olan ahlakın bilgisine değil kendisine sahip olmaktır. Yani ahlakın ilke ve esaslarını bizzat yaşamaktır.
- Ahlakta bilgi değil etki önemlidir.

- Aristo'ya göre devlet için en önemli konu eğitimidir.
 - Aristo'ya göre devlet Toprak sahibi olan büyük bir organizmadır ve bu ve devletin hür ve köleler şeklinde vatandaşları vardır.
 - Aristo'ya göre kölelik doğal bir olgudur.
 - Aristo'ya göre devletin İyi veya kötülüğü anayasaya göre değil yöneticilerin tutumlarına bağlıdır.
 - Aristo'ya göre iyi bir devlet şekli vatandaşların mutluluğunu esas alan bir devlet şeklidir.
 - Aristo'ya göre eğer bir kral halkın iyiliğini göz önünde tutar ve insanları mutlu ederse monarşi bile ideal bir devlet şekli olabilir.
-
- Aristo'ya göre yaşadığı zamanın genel kanısına rağmen Dünya yuvarlaktır.
 - Aristo felsefesi ile yalnızca Batı düşüncesini değil İslam düşüncesini de derinden etkilemiştir
 - Aristo Farabi ve İbni Sina gibi önemli İslam düşünürlerini etkilemiştir.
 - Aristoteles evrendeki varlıkları, madde ve form ile kuvve ve fiil ilişkisine bağlı olarak açıklamakla, varlık anlayışının çıkış noktası olarak gerçeklikler dünyasını belirlemiştir. Platon gibi idealar dünyası oluşturma gayretine hiç girmemiştir. O, realist bir tavır takınarak varlığı açıklamaya çalışmıştır. O, felsefi sistemini birbirlerine bağımlı olan görünür gerçeklikler üzerine kurmuştur. O, hareket, değişim, oluş ve bozuluş gibi olayları; maddenin sahip olduğu form ve fiil haliyle açıklamıştır. Aristoteles'in teolojisinin oluşmasında, görünür evrenden seçtiği Tanrı'yla ilişkili kavramların önemi büyüktür. Ona göre evrendeki tüm varlıklar belli bir amaç taşırlar. Bu amacı gerçekleştirmek için çaba harcarlar. Maddenin, form kazanma arzusuna sahip olması, saf form olan Tanrı'ya yönelmesi bu gayeliliğe bağlıdır. En altta, gerçekliği olmayan saf madde, en üstte Tanrı bulunur. Aristoteles'in Tanrı'sı evrenin dışındadır. Tanrı aynı zamanda bütün varlıkların gaye nedenidir. Aristoteles'in bu gayeci anlayışı, monoteist dinlerin Tanrı anlayışına en çok yaklaştığı noktadır. Bu yüzden olsa gerek hem İslam felsefesinde hem de Batı felsefesinde etkisi asırlarca sürmüştür.
 - Onun Tanrı'sı ilk hareket ettiricidir. İlk neden ve son nedendir. Tanrı'nın evrene müdahalesi söz konusu değildir. Maddi unsurlarla ilgilenmesi Tanrı'nın mükemmelliğine zarar verir. Tanrı mükemmeldir, birdir, saf formdur, saf fiildir ve düşüncenin düşüncesidir. Bu yüzden onun Tanrı'sı hayattır, mutluluktur ve Tanrı en yüksek iyiliktir.

Aristo'dan Sözlere:

- ✦ " Bir mağaranın girişinde durup arkası güneşe dönük olan kişi güneşi hiç görmemiştir yalnızca önündeki mağara duvarına yansıyan kendi gölgesini görmektedir bu kişi duvardaki gölge ve ışığı gerçekliğin kendisi zanneder Oysa gerçek, güneştir."
- ✦ "İnsanlar bir açıdan iyi pek çok açıdan kötüdür."
- ✦ "İyi rejimler arasında demokrasi en kötüsüdür ancak kötülerin en iyisidir."
- ✦ " İnsan politik bir hayvandır."
- ✦ "Herkesin haksız olması, senin haklı olduğunu göstermez."
- ✦ "Zayıflar her zaman adalet ve eşitlik isterler. Güçlülerse bunların hiçbirini takmaz."
- ✦ " Eğitim görmüş aklın işareti, herhangi bir düşünceye onu kabul etmeden önce açık olmasıdır."